Cervixkankerscreening bij Turkse en Bulgaarse patiënten in de huisartspraktijk: evaluatie van kennis en attitudes

Haio: BAUWENS Lisa , U.G.
Promotor: De Maesschalck Stéphanie , U.G.
Praktijkopleider: DE GRAUW Marc

Context: Baarmoederhalskanker is een belangrijk gezondheidsprobleem. Hoewel er een vaccin en een goede behandeling beschikbaar zijn, overlijden in Vlaanderen elk jaar iets meer dan honderd vrouwen aan baarmoederhalskanker. Vrouwen die behoren tot een etnische minderheid (MEM) en vrouwen met een lagere socio-economische status lopen een groter risico daar zij vaker onvoldoende gescreend worden. Mogelijke barrières voor screening bij deze vrouwen zijn andere culturele opvattingen, de taal, kennis omtrent het gezondheidssysteem, angst en schaamtegevoelens. De huisarts heeft een centrale rol om ook deze vrouwen te informeren en te motiveren tot deelname aan het bevolkingsonderzoek voor baarmoederhalskanker.

Onderzoeksvraag: Met deze thesis willen we bij de Turkse en Bulgaarse vrouwen uit onze huisartsenpraktijk nagaan wat hun kennis en attitude is ten opzichte van baarmoederhalsscreening en vaccinatie. Uit deze gegevens hopen we gericht naar oplossingen te kunnen zoeken om deze benadeelde patiëntengroep een kwalitatievere en meer efficiëntere preventieve zorg aan te bieden.

Methode: Op basis van een literatuurstudie werd een vragenlijst opgesteld en door professionele tolken vertaald in het Turks en Bulgaars. Na het invullen van een informed consent werd de vragenlijst bij alle vrouwelijke patiënten die voldeden aan de inclusiecriteria, afgenomen. Dit gebeurde door de artsen van een groepspraktijk in Gent in de periode van september-december 2016.

Resultaten: Er werden 46 vrouwen in de studie geïncludeerd tussen 25 en 64 jaar waaronder 30 Turkse en 16 Bulgaarse vrouwen. Op vlak van kennis van het bevolkingsonderzoek bleken gemiddeld 2 op 5 vrouwen dit niet te kennen. Een positieve samenhang kon vastgesteld worden met een hogere opleiding, een gemiddelde beter kennis van het Nederlands en een Turkse afkomst. Op vlak van kennis omtrent de oorzaken van baarmoederhalskanker scoorden alle migranten en etnische minderheden erg laag. Hier kenden 91,3% van de vrouwen de oorzaken niet. 61,9% Van de vrouwen wisten echter wel van het bestaan van een vaccin tegen HPV. Opvallend waren dit meer Bulgaarse vrouwen. Het screeningsgedrag van de onderzochte vrouwen loopt gelijkaardig met dat van de Vlaamse vrouwen. Het merendeel laat zich echter wel bij de gynaecoloog screenen. Dit is 84,6%. Omtrent de visie op vaccinatie waren Turkse vrouwen opvallend voor, terwijl Bulgaarse vrouwen eerder tegen vaccinatie leken te zijn.

Conclusie: De kennis bij migranten en etnische minderheden over de verschillende aspecten van baarmoederhalskanker is laag, nog lager dan bij de autochtone bevolking. Dit heeft onder meer te maken met de taal, duur van verblijf in België en het opleidingsniveau. Op het niveau van de eerstelijnsgezondheidszorg kunnen we hierop inspelen door deze kwetsbare vrouwen actief te informeren en ze te motiveren tot screening. Hierbij kunnen de aangereikte barrières van taal en cultuur omzeild worden door het gebruik van tolken en vertaalde folders. Een goede socioculturele achtergrond bij de zorgverlener is de basis voor een goede communicatie. Op beleidsniveau dient het bevolkingsonderzoek zich nog meer aan te passen aan de diversiteit van de huidige samenleving. Dit kan door het bevolkingsonderzoek cultuur sensitiever te maken en zich meer te focussen op de risicogroepen.